

СТАНОВИЩЕ

от д-р Анелия Михайлова Стоянова – доцент по зоология в
Биологически факултет на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'
в област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика
професионално направление: 4.3. Биологически науки
докторска програма: Зоология към БФ на ПУ „П. Хилендарски”

Автор: Анелия Славчева Павлова

Тема: „Изследване на гъбни комари от семействата Volitophilidae, Diadocidiidae, Ditomyiidae, Keroplatidae и Mucetophilidae в критично застрашени медитерански и субмедитерански местообитания в България”

Научен ръководител: проф. д.б.н. Димитър Николаев Бечев, катедра „Зоология”,
Биологически факултет, ПУ „П. Хилендарски”

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33-1111 от 28.02.2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” е определена за член на научното жури за провеждане на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Изследване на гъбни комари от семействата Volitophilidae, Diadocidiidae, Ditomyiidae, Keroplatidae и Mucetophilidae в критично застрашени медитерански и субмедитерански местообитания в България” за придобиване на ОНС „Доктор” в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, докторска програма Зоология. Автор на дисертацията е Анелия Славчева Павлова, а научен ръководител е проф. д.б.н. Димитър Бечев.

Докторантът е преминал успешно през тригодишно обучение в редовна форма към докторска програма Зоология на Биологическия факултет на ПУ и е отчислен с право на защита. Всички етапи от обучението и процедурата за придобиване на ОНС Доктор са в съответствие със законовите разпоредби.

Представените от докторанта материали за участие в процедурата са в съответствие с чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включват всички необходими документи.

Анелия Павлова завършва Биологическия факултет на ПУ „П. Хилендарски” като бакалавър по Биология през 2011 г., а през 2014 г. придобива магистърска степен на образование в МП Биоразнообразие, екология и консервация. От 2015 г. до 2019 г. е докторант в катедра „Зоология” на БФ на ПУ. Като докторант, Анелия Павлова участва активно в

научно-изследователски проекти, международни конференции, образователни програми и семинари. В рамките на обучението си специализира ентомология в Природонаучния музей в Бон (Германия). Работи активно към СНЦ „Зелени балкани” и участва в проекти, свързани с опазване на биоразнообразието в България.

2. Актуалност на тематиката

Дисертационният труд на Анелия Павлова е посветен на гъбните комари от 5 семейства, които играят важна роля във функционирането на природните екосистеми. На територията на България, Мицетофилните комари са добре проучени в мезофилни хабитати, но до настоящото изследване те не са били изучавани в местообитания с медитеранско климатично влияние. Представеният труд е първото за страната ни добре планирано и успешно осъществено проучване върху Мусетophiloidae, в резултат на което са установени 88 вида и 38 рода, от които 7 вида и един род са нови за фауната на България. Изследвана е сезонната динамика и привързаност към определени типове хабитати на установените видове, направено е зоогеографско типизиране. Постигнатите резултати ясно очертават актуалността на проучването, базирано на класически фаунистични и екологични подходи.

3. Познаване на проблема

Литературният обзор представя задълбочено изследванията по темата до момента и заедно с цитираните литературни източници в частта „Материал и методи“ и при анализа на резултатите формира литературен списък от 225 заглавия, 42 от които на кирилица и 183 на латиница. Прецизно събраната и обобщена информация демонстрира задълбочена и целенасочена предварителна теоретична подготовка на докторанта и мотивира целите, задачите и специфичните подходи, необходими за реализиране на дисертационното проучване.

4. Методика на изследването

При изпълнение целта и задачите на проучването са приложени класически и съвременни подходи за фаунистични и екологични изследвания. За реализиране на фаунистичните проучвания по дисертационния труд са обработени над 75300 екземпляра, които са солидна база за екологични и зоогеографски анализи. Получените резултати са обработени статистически с подходящи програмни продукти. Приложенията към дисертационния труд прецизно представят всички изходни данни.

Може да се направи заключението, че подбраните и използвани при разработването на изследването методи са адекватни на целите на проучването и са използвани правилно в хода на осъществяването им.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд на Анелия Павлова е написан на 187 страници и онагледен с 9 таблици, 40 фигури и 6 приложения. Резултатите са групирани и систематизирани съобразно поставените цел и задачи. Направеният анализ на резултатите е задълбочен и логично води

към ясно формулирани обобщения и изводи. Представените приноси с оригинален, научно-приложен и потвърдителен характер са обективни и ясни. Дисертационният труд има значителни фундаментални приноси от фаунистично и екологично естество. Установени са 88 вида и 38 рода от Muscophiloidea, от които 7 вида и един род са нови за фауната на България. За първи път в България се провеждат задълбочени проучвания на изследваната група в критично застрашени медитерански и субмедитерански местообитания, което дава възможност да се установят специфични фенологични особености.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Анелия Павлова представя три публикации по темата на дисертацията, от които една е с импакт фактор и е под печат в *Acta zoologica bulgarica* (IF 0.278 за 2019 г.). Другите две публикации са отпечатани в научните списания *ZooNones* (2020 г.) и *Historia naturalis bulgarica* (2020 г.). И в трите публикации А. Павлова е водещ или самостоятелен автор. Представени са и 5 участия в научни форуми с материали по темата на дисертацията.

Личният принос на докторанта в осъществяването на всеки един етап от дисертационния труд е подчертан и не буди съмнение. Приносите с фаунистичен, екологичен и методологичен характер са изцяло дело на А. Павлова.

7. Автореферат

Авторефератът е оформен съобразно изискванията и коректно представя в систематизиран вид всички раздели на дисертационния труд. Ясно са формулирани обобщени резултати, конкретни изводи и приноси с оригинален, научно-приложен и потвърдителен характер.

8. Лични впечатления

Познавам докторанта още от обучението ѝ като бакалавър в БФ, а по-късно контактите ни продължиха през обучението ѝ като магистър и докторант. Личните ми впечатления, които съм изградила за този некрътък период, са отлични. Анелия Павлова е отговорна, инициативна, всеотдайна и вдъхновена в работата си и изключително трудолюбива като изследовател. Много упорита и способна да отстоява собственото си мнение. Убедена съм, че тези нейни качества са гаранция за бъдещото ѝ професионално развитие и вярвам, че и занапред ще запази интереса си в научноизследователската и природозащитна работа.

9. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръчвам публикуване в специализирани издания на всички резултати от дисертационния труд, включително и описване на анонсираните нови за науката видове. За бъдещата работа на докторанта като изследовател на гъбните комари и други зоологични обекти препоръчвам разширяване на методите и подходите и включване на популационно-генетични и молекулярни изследвания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Всичко горепосочено безспорно доказва, че в процеса на разработване на дисертационния си труд докторантът Анелия Павлова е придобила задълбочени теоретични знания и практически умения за работа в областта на ентомологията, в частност мицетофилните комари. Тя демонстрира способност да планира, организира и провежда изследователска дейност – теренна и лабораторна, да анализира и обобщава резултати, да прави обосновани заключения. Дисертационният труд съдържа оригинални научни и научно-приложни резултати и притежава характеристиките на ценно фундаментално изследване с възможност за бъдещо развитие. Представените материали за участие в процедурата – дисертационен труд, автореферат, публикации и комплект съпътстващи административни документи, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилниците за прилагането му, както и на специфичните критерии на Биологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” за придобиване на ОНС „доктор”.

Убедено давам своята **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка за представения дисертационен труд и препоръчам на уважаемото Научно жури да **присъди** образователната и научна степен “доктор“ в област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление: 4.3. Биологически науки, научна специалност: Зоология на Анелия Славчева Павлова.

27.03.2020 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Анелия Стоянова)